

DÉLVIDÉKI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sződri József könyvnyomdája, Lugos (Vértess-palota).

Felolvasó szerkesztő:

Dr. HAUS JÓZSEF.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési árak

házhoz küldve vagy bérmentes postai szétküldéssel:
Egész évre . . . 16 kor. Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 - Egyes szám ára 16 fillér.

Legújabb hírek a parlamentből.

(Telefon tudósítás déli 12 óra.)

Tegnap d. u. és éjjeli események.

A tegnapi izgalmas ülés után a legkalandosabb hírek terjedtek el a városban. Többek között az a hír tartotta magát, hogy a kormány az ülést reggeli 7 órára fogja összehívni és az erre vonatkozó falragaszokat csupán hajnalban fogja közzétenni.

Az ellenzék vezérférfiai az éjjel 12 órakor együtt ülészetek s az ellenzéknek minden egyes tagja még az éj folyamán értesítették, hogy reggeli fél 6 órakor már mindnyájan összegyűljenek, hogy a parlamenti ülésre minden perczben készenlében legyenek.

Az ellenzék tényleg már korán reggel 6 órakor megjelent a képviselőházban.

A vizsgálóbíró tegnap este a parlamentben tanúkihallgatást fogantatott.

Gróf Andrássy Gyula nyilatkozata.

Gróf Andrássy Gyula kijelentette, hogy a tegnapi eseményeket nagyon sajnálja, azonban ez csak következménye volt a november 18-iki erőszakoskodásnak.

Gróf Tisza Istvánnak nem lett volna szabad a parlamenti esendőséget az üléssterembe beengedni már csak azért sem, mert a 40 tagból álló őrség ugyanis előreláthatólag csekély volt az erősen összetartó ellenzéknek erőszakkal való legyőzésére. Szerinte tehát a darabantok berendezése csak az amugy is nagyfokú izgatottságot jobban reiszálni volt hivatva. Pécszáró kör minden befolyását latbavetni, hogy az ellenzéknek nyugalomra bírja.

Mai napi események.

A képviselőház ülése d. e. 10 órára volt összehívva.

Katonaság a Ház elé nem vonult ki, de a rendőrség erős kordonnal vette körül az egész teret.

Igazolvány nélkül senkit a kordonon át nem boesájtottak.

A teret sok ezerre menő beláthatatlan tömeg lepte el, a házba csak az elnök által aláírt belépő jeggyel lehetett bejutni.

Kegyelmes asszonyokat, mágnásokat látni, amint beboesáttatásért hiába könyörögnek.

A ház belső képe a pusztítás jeleit viseli magán.

Az elnöki emelvény darabokra törve. Ministeri székek nincsenek, úgy hogy a ministerek a jobb oldal első soraiban kénytelenek helyet keresni.

Az ellenzék teljes számban már 9 órakor az üléssteremben elfoglalta helyét.

10 órára minden képviselő kivétel nélkül a teremben volt.

Darabantok nem voltak láthatók.

A tegnapi izgalmas ülés után a mai ülés képe szinte méltóságteljesen ünnepi volt.

Mintha koronázásra gyűlt volna össze az országgyűlés.

Perczel nem elnököl.

Az ellenzék vezéresoportja megszállja az elnöki emelvényt és kijelenti, hogy onnan el nem távozik míg biztosítékot nem nyer arra nézve, hogy sem Perczel Dezső, sem báró Feilitseh Ártur elnökölni nem fognak. Csak miután Andrássy Gyula gróf jelentette az ellenzéknek hogy Perczel Dezső nem fog elnökölni, hagyták el az elnöki emelvényt.

Tisza István miniszterelnököt belépésekor halálos esönd fogadta.

A némaság szinte megdöbentő volt; maga Tisza is igen felindultnak látszott.

Jakabffy Imre alelnök az ülést röviddel 10 óra után megnyitotta.

Mély esöndben felolvasták a királyi kéziratot.

A teremben minden arc az izgatottságtól halálsápadt volt.

Az ellenzék maga ügyelt, hogy a méltóságteljes néma esendet senki meg ne zavarja.

A királyi kéziratot szó nélkül tudomásul vették és elnöki indítványra a ház holnapi ülésének napirendjére az alelnökök és bizottságok megválasztását kitűzték.

Ezzel az ülés véget ért és a képviselők a legnagyobb izgatottságban, esöndben elhagyták az ülésstermet.

Podwinetz Izidor butor, pénzszekrény, varró-és írógép-
varrógép és kerékpár főraktára javító- műhely Lugos Izabella-fő-tér
saját házában

A DMKE közgyűlése.

Hazafias ünnepet ült f. hó 11. Temesvár városa. Föllobogózva, nemzeti díszben fogadta a Délvidéknek emegőzpontja a Szegeden székelő Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyletnek mindenfelől odasereglett tagjait. Magában a tényben, hogy az egyesület idei közgyűlését Temesvárott tartotta meg, előjelét láthatjuk a két város, Szeged és Temesvár között fölmerült ellentétek csendes elsimulásának és az illetékes tényezők kölcsönös közeledésének. Máskülönben is lélekemelő hatással volt a közgyűlés lefolyása. Temesvár kitűnő polgármesterének magvas beszédje, melyben rámutatott arra, hogy a néhány évtized előtt még német színezésű és nemzetiségű jellegű nagyvárost mennyire megmagyarosította a béke, a szeretet és a munka jegyében működő hazafiság — nem tévesztette el hatását.

Különösen mély benyomást tett Rákósy Jenőnek nagyszabású ünnepi beszéde, melyben a politika lázas lüktetésével szembe állította a kultúra zajtalan áldásos munkáját és meggyőző erővel fejtette ki és a magyar történelemből vett példákkal hathatósan bizonyította, hogy a kultúra fontosabb mint a politika és hogy a nemzetet az alédság és tespedés szomorú korszakai után sohasem a politika mentette meg, hanem mindig a kultúra ébresztette föl.

Az ünnepi beszéd után Rónay Jenő elnök ismerteti a múlt év eseményeit, majd az idei költségvetést mutatja be, mely 15000 koronát fordít hazafias közművelődési célokra.

Ennek elfogadása után a közgyűlés bizottságot küld ki az alapszabályok revíziójára, oly irányban, hogy a fiókegyesületek viszonya a közpouthoz czélszerűbben rendeztessék és ilymódon a Délvidék nagyobb városainak a közös akcióban jelentékenyebb tér biztositassék.

Méltó befejezése volt a hazafias ünnepé avatott szép napnak az Arany János kis irodalmi estélye, melyen kiváló figyelmet keltett Berkeszi Istvánnak, a temesvári muzeum nagytudományu custosának fölolvása Temesvár esztétikai kiképzéséről, mely bő tudástól tervelésben eredetiségről és eszmegazdaságról tett tanuságot. Ugyancsak nagy hatást gyakoroltak Kún Béla lapszerkesztőnek őszinte humanismustól duzzadó, meleg érzésre való gyönyörű költeményei, melyeket nagy és előkelő közönség szinte áhítatos figyelemmel hallgatott meg.

Ki kell emelnünk, hogy ugy a közgyűlés mint a vele kapcsolatos ünnepségek méltó tolmácsai voltak a magyar kultúra eszméjének és jövőben is alkal-

mas eszközei lesznek a magyar hazafias szellem lassú de biztos, békés de eredményes társadalmi terjesztésének.

A jövő évi közgyűlés megtartására már két város hívta meg a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyletet; végleges döntés e tárgyban még nincs; az igazgatóság föladata lesz e tekintetben végérvényesen határozni; mindegy akárhol; kérdés csak az marad, mikor kerül —

H.

Vámterület és politika.

A véletlen hozta magával, hogy néhány nappal azután, hogy a magyar kereskedők legnagyobb érdekképviselője, az OMKE-nek megbízásából az önálló vámterület feltétlen szükségessége mellett lándzsát tör egy megjelent munka: a magyar gazdák országos képviselője, az OMGE szintén foglalkozik az önálló vámterület problémájával.

A két állásfoglalás között igen nagy az eltérés. Az OMKE alakuló közgyűlésén világosan kimondotta, hogy a magyar kereskedői kar Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezését az önálló vámterület alapján óhajtja. Az imént megjelent könyv is ennek az álláspontnak a folyamánya. Ellenben az OMGE még mindig inkább a közös vámterület felé hajlik, abból a bevallott feltevésből, hogy a magyar mezőgazdák termékei az önálló vámterület felállítására esetén elveszíteneik a rajjuk nézve oly fontos osztrák fogyasztási piacot. Minthogy azonban a gazdák között mégis vannak sokan, akik az önálló vámterület hívei, az OMGE közgyűlése nyílt kérdésnek hagyja meg a gazdák ebbeli állásfoglalását. A határozatot, mely csak megkerülése, de nem megoldása a kontroverziának, vita előzte meg, melynek tenorját ismét csak az az elesévelt érvelés adta meg, hogy a vámterület kérdése nem politikai, hanem gazdasági szempontból vizsgálendő és hogy a gazdasági érdek inkább a közös vámterület felé visz.

A két ellentétes álláspont így egymás mellé állítva, igen jól megvilágítja egymást. A magyar kereskedői kar politikai meggyőződésre való tekintet nélkül az önálló vámterületet valja gazdasági berendezkedésünk elengedhetetlen panaceajának, az agráriusok ellenben politikai hitvallásukhoz képest oszlanak meg a közös vámterület híveinek és elleneseinek egymással szembeálló két táborára. Ez ellentétes álláspontok szemügyre vételénél mindenekelőtt egy közkeletű hazugság ötlük a szemünkbe. Az t. i. »mely a nemzeti eszméknek, az ország önállásra való aspirációinak, az igaz magyar hazafiságnak teljességét a föld birtokához köti, amivel szemben az ipartűzés és kereskedelem képviselői a kozmopolita és a nemzetre nézve megbízhatatlan elemet képezik. Mert, ha szászor is gazdasági kérdés az önálló vámterület problémája, annyi bizonyos, hogy szoros összefüggésben áll az önállóságunkra irányzott törekvéseink egész komplexumával. A »hazafiatlan« kereskedő tehát ezuttal inkább képviseli a magyarság érdekeit, mint az »ősmagyar«, »törzsökös« gazdaközönség agrárius része. Szemére vetni a merkantilis köröknek, hogy csak a zsebérdéket, a gazdasági előnyt nézik, ellenben a nemzeti aspirációk iránt érzéketlenek, de ugyanakkor a nemzet egyik leghőbb

óhajtásával szemben a gazdasági érdekek parancsoló szavára hivatkozni a saját állásfoglalásuk megindokolására: imo ez az agráriusok módszere. Kétszínű és roszhiszemű. És ezzel szemben a magyar kereskedői kar így szól: óhajtom és sürgetem az önálló vámterületet, melyből bár eleinte bizonyosan lesz némi károm, de én elviselem ezt a kárt a nemzet jövője érdekében, melyet csak az önálló vámterület alapján látok biztosítva.

Halljuk uton-utfélen, hogy a vámterület kérdése nem politikai, hanem gazdasági kérdés; nem a hazafiság kérdése, hanem a hideg számításé. Ebből igaz annyit, hogy az önálló vámterületet csak politikai megfontolásból akarni vagy nem akarni helytelen, mert a döntő szót a gazdasági mérlegelésnek kell megadni. De viszont el nem vitathatják az altruizmust és hazafiságot monopolizáló agráriusok, hogy az önzetlenebb és magyarabb álláspontot ebben a dologban a kereskedők foglalják el.

UJDONSAGOK.

A szerkesztőség, kiadóhivatali és könyvnyomda városi és megyei távbeszélő-száma 91.

Városi közgyűlés. Lugos r. t. város képviselőtestülete 1904. évi december hó 17-én szombaton d. u. 3 órakor rendes közgyűlést tart. Tárgyak: I. Az 1904. év III. negyedéről szóló polgármesteri jelentés. II. Számonkérő bizottság jelentése. III. Törvényhatósági közgyűlési határozatok kihirdetése. IV. Az utak fentartására a vállalkozó által szállított kavics mennyiség kereseti összegének leszámolása. V. A pénzügyi palota előtti tér rendezésével felmerült költségek leszámolása. VI. Az illembhelyek felépítésével felmerült költségek leszámolása. VII. A vámházak kijavítása. VIII. A »magyar király«-hoz ezimzett vendéglőnél a jégverem átalakítása. IX. Ewaldt-Etelka városi ovónó kérvénye második ötödéves pótlékának engedélyezése iránt. X. A villamos ipartársaság bejelentése a cégbejegyzés megtörténtéről. A villamos lámpák áthelyezése és szaporítására vonatkozó előterjesztés.

Eljegyzés. Jermovits Zsiga kereskedő temesvárról eljegyezte Köppich Rezső kisaszonny, Köpich I. polgártársunk bájos leányát.

Dal- és zene estély. A lugosi magyar dal- és zene egyesület folyó hó 17-én szombaton este a »Casinó«-ban pártoló tagjai tiszteletére dal- és zene estélyt rendez. Amiről az egyesület pártoló tagjai ezuton is értesittetnek.

Halálozás. Folyó hó 11-én hunyt el Keppich Ede rövid szenvedés után. Az elhunytat özvegye három gyermeke és nagyszámú előkelő család gyászolja. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett. — Folyó hó 14-én hunyt el Frinshalky Róbert nyug. honvéd százados, életének 40 évében. A korán elhunytat özvegye született Körösy Anna és nagyszámu rokonsága gyászolja.

Értesítés. Az 1905. évi január hó 10—15-ike között kezdődő vendő szini idénnyel szülő bérletjegyzések, folytatólag Iszekutz Aurel vármegyei főjegyzőnél (vármegyei főjegyzői iroda) csaközölhetők, aki készséggel szolgál felvilágosítással az érdeklődőknek.

Fizetésektelenség. Győri Mór verseczi kézműáru kereskedő, kinek Lugoson is van üzlete, fizetésektelenséget jelentett. — Az árutartozások 260.005 koronát tesznek.

Sternheim Jenő

Mű-, butor- és portál-asztalos.
Rajzok és költségvetések ingyen készíttetnek.
Karánsebesi-(vásár-)utca 28. szám.

Lugos.

Steiner Izsó
arany-, ezüst- és ókszerárú készítő műhelye
Lugos, Szt.-János-utca 1
Kari-féle ház, a fürdő mellett.
Ajánlja magát minden e szakmába vágó munka pontos, izléses és gyors elkészítésére, mérsékelt áron.

Farkas Herman
műbutor-, épület- és portál-asztalos
Lugos, Szt.-János-sor 7.

KLEIN SAMU
szobafestő és mázoló
Lugos, Szende-utca 5.

Wurmlinger Mátyás
villanszerelési vállalata és lakatos-műhelye
Lugos, Weiss-utca 1.
Elvállal mindennemű e szakba vágó munkákat.

Eladó ház.
Petrovicu János zsabári lakosnak a román-lugosi 18. sz. tlvben felvett 18. ö. i. számú a Faur-utca sarkán levő háza szabad kézből eladó.
Közelebbi adatok Dr. Petrovicu Miklós, lugosi ügyvédnél Facseti - utca 24 sz.

Első lugosi melykútfúrási vállalat és vízvezeték berendezési műhely
Kirschner Mihály
mű- és épület-lakatos
Lugos, Templom-utca 13. szám.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: mindennemű **vízvezeték, fürdőszoba-berendezést, angol klozetet, szivattyúk szerelését és javítását jótállás** mellett. **Kútfúrás és kútberéseket.**
Northon-féle kutakat szivattyúval együtt 90 koronától feljebb.
Rajzok és költségvetések ingyen.
NAGY „DIAPHRAGMA”-SZIVATTYÚ
csékély használati díj mellett használatra bocsátatik.

Világhírű!
a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arc-képeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.
Elsőrangú képek árai:
Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63. cm. nagyságban ára 20 kor.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára. 5 korona.
Részletes árjegyzék bérmentve.
Egy életnagyságu képet készítenk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyen-20 kint vagy egyszerre beküldi.
„REKORD“ festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Refunést keltő olcsó árak!
A bekövetkezendő **téli idényre** alább felsorolt árúczikkeket ajánlunk:

Női czugos czipő 2.60 2.frt	Női fűzős czipő 2.80 2.frt	Női gombos czipő 3.25 3.frt	Női fűzős czipő 3.75 Box Calf 3.frt
Férfi czugos czipő 2.80 2.frt	Férfi fűzős czipő 3.10 3.frt	Férfi fűzős czipő 4.50 legjobb Boxbőr 4.frt	Női-nemez gombos czipő 2.— bőrborítással 2.frt
Női fűzős czipő 3.10 erős bőrből meleg béléssel 3.frt	Nemez félczipő sarkkal 1.— 1.frt	Férfi nemez félczipő sarkkal 1.20 1.frt	Férfi czugos czipő posztóból erős bőrborítással kettős talppal 4.25 4.frt
Fűzős czipő leányok részére 1.80 1.frt	Gombos czipő leányok részére 2.— 2.frt	Fűzős és gombos czipő gyermekek részére és feljebb 1.— 1.frt	színes Micado férfiak nők és gyermekek részére 60 krtól 1.— 1.frt

„TURUL“ czipőgyár részv.-társaság.
Főraktár: Lugos, Deák-utca 6. szám.

Szidon József első délmagyarországi villanyerőre berendezett könyvnyomdája Lugoson (Vártes-palota)